

УПУТСТВО ЗА ИЗРАЧУНАВАЊЕ ПУТНИЧКИХ И ТОНСКИХ КИЛОМЕТАРА

Достављамо вам додатно објашњење обрасца СА/М-11 које се односи на израчунавање путничких километара и тонских километара. Наведено објашњење произилази из статистичке Методологије друмског саобраћаја бр. 135.

Израчунавање путничких километара

Путнички километар (ркм) је превоз једног путника на растојању од једног километра. Када се путник превози на растојању од 25 km, остварено је 25 путничких километара. Ако су два путника путовала на растојању од 25 километара, остварено је 50 путничких километара.

Превоз путника на линији А - Г

Број путника	Релације		Путнички километри
	А ←---- 12 km ----> Б ←---- 8 km ----> В ←---- 10 km ----> Г		
12	у _____ и		144 (12x12)
14	у _____ и		280 (14x20)
10	у _____ и		300 (10x30)
4		у _____ и	32 (4x8)
8		у _____ и	144 (8x18)
18		у _____ и	180 (18x10)
66			1080

у = укрцани путници; и = искрцани путници

Израчунавање путничких километара врши се у предузећу различитим методама. Када је то могуће, продате карте се групишу према релацијама и израчунава се број карата за сваку релацију. Ако је цијена возне карте пропорционална са растојањем, могу се и на основу прихода израчунати путнички километри. Путничке километре треба рачунати појединачно за свако возило и сваку релацију. Путничке километре на крају мјесеца сабрати за свако возило, збир путничких километара свих возила за тај мјесец унијети у табелу бр. 3, у колону г и кумулативно у колону д.

Израчунавање тонских километара

Приликом израчунавања оствареног рада одређеног теретног аутомобила у току неког временског периода (на примјер, мјесец дана) у путном налогу се између осталог налазе и подаци о броју превезених тона и пређеном путу теретног аутомобила са робом.

Редни број	Количина робе (t)	Растојање превоза (km)	Тонски километри (tkm)	
1	6,0	35	210	(6x35)
2	7,0	48	336	(7x48)
3	6,5	92	598	(6,5x92)
4	5,0	130	650	(5x130)
5	7,0	18	126	(7x18)
6	4,5	7	31,5	(4,5x7)
36,0		330	1951,5	

У горњој табели дат је примјер за шест различитих возњи теретним аутомобилом од 7 тона, који је на различит начин био искориштен. Укупна количина превезене робе износи 36 тона. Тонске километре рачунамо тако што сваку пошиљку помножимо са растојањем на ком је превезена. Ако саберемо тонске километре сваког појединог превоза добићемо укупно остварене тонске километре. У овом случају 1951,5 tkm. Погрешно би било када би се сабрале све утоварене тоне и помножиле са укупним пређеним путем (у нашем случају $36 \times 330 = 11880$).

Као што се врши обрачун за један теретни аутомобил, на исти начин обрачунава се превоз и за све теретне аутомобиле. Тонски километри на крају мјесеца сабирају се за свако возило, збир тонских километара свих возила за тај мјесец унијети у табелу бр. 4 у колону г и кумулатив у колону д.

За сва додатна објашњења можете се обратити на телефон 051/301-492.